

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL EUROPEAN PENTRU RISC SISTEMIC

RECOMANDAREA COMITETULUI EUROPEAN PENTRU RISC SISTEMIC

din 22 decembrie 2011

privind mandatul macroprudențial al autorităților naționale

(CERS/2011/3)

(2012/C 41/01)

CONSILIUL GENERAL AL COMITETULUI EUROPEAN PENTRU RISC SISTEMIC,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 2 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) litera (a), și Protocolul (nr. 25) privind exercitarea competențelor partajate,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1092/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind supravegherea macroprudențială la nivelul Uniunii Europene a sistemului financiar și de înființare a unui Comitet european pentru risc sistemic ⁽¹⁾, în special articolul 3 alineatul (2) literele (b), (d) și (f) și articolele 16-18,

având în vedere Decizia CERS/2011/1 a Comitetului european pentru risc sistemic din 20 ianuarie 2011 de adoptare a Regulamentului de procedură al Comitetului european pentru risc sistemic ⁽²⁾, în special articolul 15 alineatul (3) litera (e) și articolele 18-20,

întrucât:

- (1) Un cadru bine definit reprezintă o condiție necesară pentru o politică macroprudențială eficientă. Odată cu înființarea Comitetului european pentru risc sistemic (CERS) în cadrul Sistemului european de supraveghere financiară a fost stabilit cadrul pentru politica macroprudențială la nivelul Uniunii Europene, care urmează să fie exercitată prin avertismente și recomandări care trebuie implementate.
- (2) Eficacitatea politicii macroprudențiale în Uniune depinde și de cadrul național pentru politica macroprudențială din statele membre, din moment ce responsabilitatea pentru

adoptarea măsurilor necesare pentru menținerea stabilității financiare revine în primul rând cadrului național.

- (3) În prezent, în unele state membre sunt în curs de dezbateri inițiative legislative cu privire la cadrul macroprudențial.
- (4) Este necesar să se stabilească principii directe cu privire la elementele esențiale ale mandatelor macroprudențiale naționale, asigurând astfel un echilibru între necesitatea consecvenței abordărilor naționale și flexibilitatea în respectarea particularităților naționale.
- (5) Stabilirea expresă a unui obiectiv clar ar ajuta autoritățile macroprudențiale naționale să depășească tendința de inacțiune. Politicile macroprudențiale pot fi aplicate la nivel național la inițiativa autorităților naționale macroprudențiale sau ca măsuri aplicate ca urmare a recomandărilor sau avertismentelor CERS.
- (6) În general, politica macroprudențială poate fi aplicată fie de o singură instituție, fie de către un comitet compus din mai multe instituții, în funcție de cadrul instituțional național. În orice caz, autoritatea abilitată ar trebui să fie identificată în mod clar și transparent.
- (7) Considerentul 24 al Regulamentului (UE) nr. 1092/2010 prevede: „băncile centrale naționale ar trebui să dețină un rol principal în supravegherea macroprudențială, datorită competențelor și responsabilităților lor existente în domeniul stabilității financiare.” Această concluzie este și mai puternică atunci când băncile centrale sunt însărcinate și cu supravegherea microprudențială.

⁽¹⁾ JO L 331, 15.12.2010, p. 1.

⁽²⁾ JO C 58, 24.2.2011, p. 4.

- (8) În funcție de cadrul instituțional național, cooperarea dintre autoritățile competente să influențeze stabilitatea financiară poate lua forme diferite, de la coordonare până la schimbul de date și de informații.
- (9) CERS va examina eventualele efecte de propagare transfrontalieră, relevante pentru această politică, ale măsurilor macroprudențiale planificate de autoritățile naționale competente, pentru a asigura un nivel minim de coordonare și pentru a limita posibilele efecte negative de propagare. În acest sens, secretariatul CERS ar trebui informat în prealabil cu privire la măsurile macroprudențiale semnificative pe care autoritățile naționale le propun spre analiză Comitetului director al CERS. Dacă acesta din urmă apreciază necesar, măsurile macroprudențiale propuse pot fi supuse atenției Consiliului general.
- (10) Misiunile și competențele autorității macroprudențiale ar trebui să fie clar definite. Având în vedere impactul pe care l-ar putea avea continua reformă a UE în ceea ce privește cadrul cerințelor de capital pentru instituțiile de credit ⁽¹⁾, procedurile de alocare de instrumente pentru autoritatea macroprudențială ar trebui să permită ajustarea în timp util, cu respectarea principiilor cadrului legislativ relevant, a diferitelor instrumente disponibile, ca răspuns la noutățile și schimbările din sistemul financiar și la natura schimbătoare a riscurilor pentru stabilitatea financiară. Autoritatea macroprudențială ar trebui să justifice *ex ante* de ce are nevoie de anumite instrumente și să aibă drept de inițiativă pentru a solicita alocarea acelor instrumente. Instrumentele ar trebui să poată avea efecte atât asupra riscurilor ciclice, precum nivelurile nesustenabile ale efectului de levier, ale necorelărilor scadențelor și ale creșterii nivelurilor creditelor, cât și asupra structurilor pieței. Ar putea fi asigurată o separare instituțională între instrumentele obligatorii și cele fără caracter obligatoriu.
- (11) Transparența sporește gradul de înțelegere a politicilor macroprudențiale de către sectorul financiar și de către marele public, și reprezintă o cerință necesară pentru asumarea responsabilității de către legiuitor, ca reprezentant al populației. Întrucât obiectivul final al politicii macroprudențiale este dificil de cuantificat, responsabilitatea poate fi determinată din perspectiva îndeplinirii obiectivelor intermediare sau a explicării în mod public a raționamentului care stă la baza utilizării instrumentelor macroprudențiale.
- (12) Pot fi exercitate presiuni asupra celor abilitați să adopte politicile macroprudențiale pentru a nu le înăspri în perioada de expansiune sau pentru a le relaxa în perioada de contracție abruptă. Pentru a salvarda credibilitatea politicii, autoritățile macroprudențiale ar trebui

să fie protejate împotriva presiunilor din exterior prin intermediul independenței. Băncile centrale care au mandate macroprudențiale ar trebui să fie independente în sensul articolului 130 din tratat.

- (13) Prezenta recomandare nu aduce atingere mandatelor privind politica monetară ale băncilor centrale din Uniune și atribuțiilor încredințate CERS.
- (14) Recomandările CERS sunt publicate după informarea Consiliului Uniunii Europene cu privire la intenția Consiliului general de a emite aceste recomandări și după ce Consiliul a avut posibilitatea de a reacționa în acest sens,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

SECȚIUNEA 1

RECOMANDĂRI

Recomandarea A – Obiectiv

Se recomandă ca statele membre:

- să specifice faptul că obiectivul final al politicii macroprudențiale este de a contribui la salvagardarea stabilității sistemului financiar în ansamblu, inclusiv prin consolidarea capacității sistemului financiar de a-și reveni după șocuri și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice, asigurând pe această cale o contribuție sustenabilă a sectorului financiar la creșterea economică;
- să asigure faptul că politicile macroprudențiale pot fi aplicate la nivel național la inițiativa autorităților naționale macroprudențiale sau ca măsuri aplicate ca urmare a recomandărilor sau avertismentelor CERS.

Recomandarea B – Mecanisme instituționale

Se recomandă ca statele membre:

- să desemneze în legislația națională autoritatea căreia îi este încredințată aplicarea politicii macroprudențiale, reprezentată în general fie de o singură instituție, fie de un comitet compus din autorități ale căror acțiuni au un impact substanțial asupra stabilității financiare. Legislația națională ar trebui să specifice procesul de decizie al organismului de conducere al autorității macroprudențiale;
- să stabilească mecanismele pentru cooperarea tuturor autorităților ale căror acțiuni au un impact substanțial asupra stabilității financiare, fără a aduce atingere mandatelor acestora, pentru cazul în care o singură instituție este desemnată drept autoritatea macroprudențială;

⁽¹⁾ Propunerea Comisiei privind o Directivă a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a societăților de investiții și de modificare a Directivei 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a întreprinderilor de asigurare și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar [COM(2011) 453 final], și propunerea Comisiei privind un Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții [COM(2011) 452 final].

3. să asigure faptul că Banca Centrală deține un rol major în politica macroprudențială și că politica macroprudențială nu subminează independența acesteia, în conformitate cu articolul 130 din tratat;
4. să mandateze autoritatea macroprudențială să coopereze și să facă schimb de informații și la nivel transfrontalier, în special prin informarea CERS cu privire la acțiunile efectuate în ceea ce privește riscul sistemic la nivel național.

Recomandarea C – Misiuni, competențe și instrumente

Se recomandă ca statele membre:

1. să atribuie autorității macroprudențiale cel puțin misiunile de identificare, monitorizare și evaluare a riscurilor pentru stabilitatea financiară, precum și a celor de implementare a politicilor în scopul îndeplinirii obiectivului său prin prevenirea și diminuarea acestor riscuri;
2. să asigure faptul că autoritatea macroprudențială are competența de a solicita și obține în timp util toate datele și informațiile de la nivel național relevante pentru exercitarea misiunilor sale, inclusiv informații de la autoritățile de supraveghere microprudențială și a pieței valorilor mobiliare și informații din afara perimetrului de reglementare, precum și informații specifice anumitor instituții, pe baza unei cereri motivate și cu mecanisme adecvate pentru asigurarea confidențialității. În baza acelorși principii autoritatea macroprudențială ar trebui să pună la dispoziția autorităților de supraveghere microprudențială datele și informațiile relevante pentru exercitarea misiunilor acestor autorități;
3. să încredințeze autorității macroprudențiale competența de a desemna și/sau dezvolta abordările în materie de supraveghere pentru a identifica, prin coordonare sau împreună cu autoritățile de supraveghere microprudențială și a pieței valorilor mobiliare, instituțiile și structurile financiare care sunt relevante în mod sistemic pentru statul membru respectiv, și să determine sau să facă recomandări cu privire la sfera reglementării naționale;
4. să asigure faptul că autoritatea macroprudențială deține controlul asupra instrumentelor adecvate pentru atingerea obiectivelor sale. După caz, proceduri clare și rapide ar trebui stabilite pentru alocarea de instrumente pentru autoritatea macroprudențială.

Recomandarea D – Transparență și asumarea responsabilității

Se recomandă ca statele membre:

1. să asigure faptul că deciziile de politică macroprudențială și motivele pentru adoptarea acestora sunt publicate în timp util, cu excepția cazului în care publicarea acestora ar

prezenta riscuri pentru stabilitatea financiară, și că strategiile de politică macroprudențială sunt stabilite și publicate de autoritatea macroprudențială;

2. să încredințeze autorității macroprudențiale competența de a face declarații, publice sau nu, cu privire la riscul sistemic;
3. să facă autoritatea macroprudențială responsabilă în ultimă instanță față de parlamentul național;
4. să asigure protecția legală a autorității macroprudențiale și a personalului acesteia atunci când acționează cu bună-credință.

Recomandarea E – Independență

Se recomandă ca statele membre să asigure faptul că:

1. în urmărirea obiectivului său, autoritatea macroprudențială este cel puțin independentă din punct de vedere operațional, în special față de organismele politice și industria financiară;
2. mecanismele financiare și organizaționale nu periclitează aplicarea politicii macroprudențiale.

SECȚIUNEA 2

APLICARE

1. Interpretare

Noțiunile utilizate în prezenta recomandare au următoarele semnificații:

„instituții financiare” înseamnă instituții financiare astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 1092/2010;

„sistem financiar” înseamnă sistem financiar astfel cum este definit în Regulamentul (UE) nr. 1092/2010.

2. Criterii de aplicare

1. Aplicarea prezentei recomandări trebuie să țină cont de următoarele criterii:

(a) măsurile recomandate ar trebui prevăzute în legislația națională;

(b) arbitrajul normativ ar trebui evitat;

(c) principiul proporționalității ar trebui respectat în mod corespunzător în cadrul aplicării, ținându-se totodată cont de semnificația sistemică diferită a instituțiilor financiare, de sistemele instituționale diferite, precum și de obiectivul și cuprinsul fiecărei recomandări;

(d) în sensul recomandării A:

- (i) obiectivele intermediare ale politicii pot fi identificate drept specificații operaționale ale obiectivului final;

- (ii) politica macroprudențială ar trebui să permită să se acționeze și față de măsurile cu relevanță macroprudențială.
2. Destinatarii trebuie să comunice CERS și Consiliului măsurile aplicate ca răspuns la prezenta recomandare sau să justifice în mod adecvat lipsa lor de acțiune. Rapoartele ar trebui să cuprindă cel puțin:
- (a) informații privind conținutul și calendarul măsurilor aplicate;
- (b) evaluarea modului de funcționare a măsurilor aplicate din perspectiva obiectivelor prezentei recomandări;
- (c) justificarea detaliată a lipsei de acțiune sau a abaterii de la prezenta recomandare, inclusiv a oricăror întârzieri.
- 3. Calendar pentru măsurile aplicate ca urmare a recomandării**
1. Destinatarii trebuie să comunice CERS și Consiliului măsurile aplicate ca răspuns la prezenta recomandare sau să justifice în mod adecvat lipsa lor de acțiune astfel cum este prevăzut în următoarele paragrafe.
2. Până la 30 iunie 2012, destinatarii comunică CERS un raport provizoriu care să acopere cel puțin următoarele aspecte: (a) o declarație privind implementarea efectuată sau planificată a mandatului macroprudențial; (b) o examinare a temeiului juridic pentru implementarea prezentei recomandări; (c) profilul instituțional avut în vedere pentru autoritatea macroprudențială și modificările instituționale necesare; (d) o evaluare a modului în care fiecare dintre recomandările incluse în prezentul document este sau va fi acoperită de măsurile naționale referitoare la mandatul macroprudențial și, în caz negativ, explicații adecvate. CERS poate informa destinatarii cu privire la opiniile sale privind raportul provizoriu.
3. Până la 30 iunie 2013, destinatarii transmit raportul final CERS și Consiliului. Măsurile recomandate ar trebui să fie în vigoare cel târziu la 1 iulie 2013.
4. Consiliul general poate prelungi termenele-limită prevăzute la punctele 2 și 3 în cazul în care respectarea uneia sau mai multor recomandări implică inițiative legislative.
- 4. Monitorizare și evaluare**
1. Secretariatul CERS:
- (a) oferă asistență destinatarilor, inclusiv prin facilitarea unei raportări coordonate și prin furnizarea de modele relevante și, după caz, de informații detaliate privind modalitățile și calendarul pentru măsurile aplicate ca urmare a recomandării;
- (b) verifică măsurile aplicate de destinatari ca urmare a recomandării, inclusiv prin acordarea de asistență la cerere, și, în termen de două luni de la expirarea termenelor-limită pentru aplicarea măsurilor, prezintă Consiliului general, prin intermediul Comitetului director, rapoarte privind măsurile aplicate.
2. Consiliul general evaluează măsurile și justificările raportate de destinatari și, după caz, decide dacă prezenta recomandare nu a fost respectată și destinatarii nu au justificat în mod adecvat lipsa lor de acțiune.

Adoptată la Frankfurt pe Main, 22 decembrie 2011.

Președintele CERS
Mario DRAGHI